

Statsråd Linda Hofstad Helleland
Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår fil: B16-CL012
Vårt Arkiv: 401
Saksbehandler: Cato Lie

Oslo 12. desember 2016

FFOs krav til statsbudsjettet 2018

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon er paraplyorganisasjon for 83 organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen mer enn 335 000 medlemmer. FFOs overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for funksjonshemmede.

Et av FFOs viktigste arbeidsområder er å gi innspill til de årlige statsbudsjettene. Allerede 14. november 2016 sendte vi over våre tre hovedkrav til regjeringen knyttet til statsbudsjettet for 2018. Disse kravene var utgangspunktet for møtet i Kontaktutvalget med regjeringen 14. desember:

1. FFO ber regjeringen i samarbeid med organisasjonene utarbeide en helhetlig handlingsplan for funksjonshemmede, slik FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter stiller krav om
2. Flere funksjonshemmede i arbeid i kraft av fire-parts samarbeid.
3. Styrking av rammevilkår for funksjonshemmedes organisasjoner, og bevilgninger til utvikling av likemannsordningen og brukermedvirkning.

Vi varslet i møtet at våre innspill til de enkelte fagdepartement ville oversendes senest 16. desember. Vårt viktigste anliggende er at regjeringen i de årlige statsbudsjettene setter av tilstrekkelige bevilgninger på de ulike fagområdene slik at rettighetene til funksjonshemmede og kronisk syke i Norge sikres.

Her følger FFOs konkrete krav knyttet til statsbudsjettet for 2018 på Kulturdepartementets område:

Tilgjengelighet til kultur og idrett

- FFO ber regjeringen stille krav om tilgjengelighet for alle når de gir støtte til kultur – og idrettsarrangører.
- FFO ber regjeringen om å gradvis innføre krav om ulike former for tolking ved kultur- og idrettsarrangementer, samt på alle medier og flater.
- FFO ber regjeringen stille krav om gratis ledsagerordning ved alle typer kultur- og idrettsarrangementer som mottar offentlig støtte, og om løsninger for bestilling av billetter på nett med elektronisk ledsagerbevis.

Momskompensasjon for frivillige organisasjoner

- FFO ber regjeringen sikre økt momskompensasjon for frivillige organisasjoner ved å bevilge 1,5 mrd. kroner for 2018
- FFO ber regjeringen lage en ny opptrappingsplan for å sikre at beslutningen om full momskompensasjon kan gjennomføres

- FFO ber regjeringen om å forbedre momskompensasjonsordningen, både dokumentert og forenklet ordning.
- FFO ber regjeringen opprette en egen momskompensasjonsordning, med en egen ramme, for frivillighetsbygg.

Tilgjengelighet til kultur og idrett¹

Tilgang til kunst, kulturopplevelser og idrettsarrangement er viktig for alle, men mange utestenges i dag. Dette skjer selv om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven stiller krav om at alle virksomheter rettet mot allmennheten skal jobbe for universell utforming av sin virksomhet, samt andre og mer spesifikke krav til bygg og IKT. Tilgjengelige lokaler er viktig, men også innholdet må tilrettelegges gjennom bruk av teknologi, assistanse og tolking. Tilgjengelighetsutfordringen er særlig stor for ad hoc arrangementer og festivaler. Kunnskapen og bevisstheten rundt tilrettelegging for ulike grupper er ofte dårlig. Generelt tilrettelegges det oftere for rullestolbrukere enn syns- og hørselshemmede. For å sikre integrering og likeverd må det tilbys ulike former for tolking som gir adgang til kulturinnhold, som skrivetolking, synstolking og tegnspråktolking.

FFO ber derfor regjeringen om å stille krav om tilgjengelighet for alle når de gir støtte til kultur- og idrettsarrangører, samt gradvis innføre krav om ulike former for tolking ved kultur- og idrettsarrangementer, samt på alle medier og flater. Vi viser ellers til vårt politiske notat om universell utforming, der universell utforming av kulturområdet beskrives nærmere (vedlagt).

Ledsager på kulturarrangementer

En fungerende ledsagerordning er svært viktig for de med behov for assistanse. Det skal være mulig å få med seg gratis ledsager når arrangementet har statlig, fylkeskommunal eller kommunal støtte. Imidlertid er det store kommunale forskjeller i praktisering og utstedelse av ledsagerbevis, og ikke alle kultur- og idrettsarrangører tilbyr ordningen. FFO ser seg derfor nødt til å etterlyse nasjonale retningslinjer på dette området. Det er også en barriere at billetter med ledsager ikke kan bestilles på nett. Denne utfordringen kan enkelt løses ved å innføre elektroniske ledsagerbevis og bestillingssystemer som godtar disse.

FFO ber derfor regjeringen om å stille krav om gratis ledsagerordning ved alle typer kultur- og idrettsarrangementer som mottar offentlig støtte, innføre nasjonale retningslinjer for praktisering og utsteding av ledsagerbevis, og stille krav om løsninger for bestilling av billetter på nett med elektronisk ledsagerbevis.

Momskompensasjon for frivillige organisasjoner.

Økning av den økonomiske rammen

Løftet om full momskompensasjon for frivillige organisasjoner slår sprekker. Søknadssummen øker mer enn tilskuddsrammen, og avkortningene blir større for hvert år.

Da beslutningen om full momskompensasjon ble gjort og det ble laget en fireårig opptrappingsplan fra 2010, ble 1,2 mrd. kroner anslått som ramme for å sikre at den vedtatte målsettingen skulle oppnås. Det ble raskt klart at denne rammen ikke var tilstrekkelig. I statsbudsjettet for 2017 er rammen kr 1,319 mrd. Dette var langt mindre enn forventet. Informasjon fra Lotteri- og stiftelsestilsynet viser at antallet søknader øker fra år til år. Gapet mellom bevilgning og full momskompensasjon blir derfor stadig større.

I 2014 var det 1190 søknader og disse ble avkortet med 17 prosent. I 2015 var det 1344 søknader og en avkortning på 21,9 prosent. I 2016 er det ytterligere 93 flere søknader enn i 2015, en økning på 7 prosent.

¹ *Veien til et universelt samfunn*, FFOs politiske notat, 2016 (vedlagt)

Søknadsbeløpet for 2016 har økt med 124 mill. kroner og er på til sammen 1.724 mrd. kroner. Dette betyr at avkortningen for 2016 øker til rundt 25 prosent. I 2017 er det anslått at kompensasjonen vil være på ca. 70 prosent av de totale momsutgiftene. Det betyr at 3 av 10 momskroner ikke blir kompensert.

I prinsippet mener FFO at en overslagsbevilgning for momskompensasjon vil være det mest fornuftige for å sikre full momskompensasjon, og mener primært at denne løsningen burde velges. Ordningen burde vært behovsstyrt og ikke rammestyrt.

Med bakgrunn i en svært negativ utvikling mener FFO at det må gjøres et to-trinnsgrep: øke bevilgningen for å redusere avkortningen og deretter lage en opptrappingsplan for full momskompensasjon.

Endringer i regelverket

Det er gjort flere undersøkelser som viser at utformingen av momskompensasjonsordningen ikke imøtekommer målet om at det skal kompenseres tilnærmet krone for krone. Forenklet ordning er utformet slik at noen organisasjoner overkompenseres mens andre ikke får den uttelling de har krav på. Det er også gjort erfaringer med at dokumentert ordning kan bedres og forenkles og inkludere alle relevante kostnader for frivillige organisasjoner. I dag kompenseres for eksempel ikke moms på servering.

Inngangskravet i momskompensasjonsordningen er også utformet slik at enkelte grupper som er godkjent i Frivillighetsregisteret ikke er godkjent som støtteberettiget i ordningen. Studieforbund er et eksempel på dette. Det er uforståelig at for eksempel Studieforbundet Funkis ikke ses på som frivillighetsstyrt.

Ny momskompensasjonsordning for frivillighetsbygg.

Momskostnader knyttet til rehabilitering og vedlikehold av bygg kompenseres ikke slik ordningen nå er utformet. Idrettsanlegg har fått sin egen momskompensasjonsordning. Det er også mange andre grupper som har egne bygg; rehabiliteringsinstitusjoner, forsamlingsarenaer m.v. Disse mottar i dag ikke kompensasjon, selv om det også for disse påløper relativt store kostnader. FFO mener det bør etableres en egen kompensasjonsordning for bygg eid av frivillige organisasjoner.

Anmodning om møte

FFO ber med dette om et møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå FFOs spesifikke krav til budsjettet for 2018.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

John Berg-Jensen
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med Regjeringen
v/Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Vedlegg: *Veien til et universelt samfunn*, FFO, 2016